

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Monikulttuurisen- ja kansainvälisentoiminnan kehittämisprojekti

---

Luetaan yhdessä -verkosto, toiminnalliset
menetelmät

Vilma Näveri

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
1. Minä ja perheeni.....	4
2. Ajanilmaukset	5
3. Asioiminen.....	6
4. Terveys ja hyvinvointi.....	7
5. Matkustaminen	8
6. Kodinhoito	9
7. Elämä Suomessa.....	11
8. Muita toiminnallisia menetelmiä.....	14
8.1 Ääntämisharjoituksia lapsille ja aikuisille.....	14
8.2 Liikuntaharjoituksia lapsille ja aikuisille	15
8.3 Loruja lapsille ja aikuisille	16
8.4 Tutustumiseen ja rentoutumiseen sopivia menetelmiä	18
8.4 Kosketusta vaativat menetelmät.....	19
8.5 Laululeikkejä lapsille ja aikuisille.....	21
Lähteet.....	24

Johdanto

Toiminnallisten menetelmien avulla voidaan aktivoida opetusta ja tukea uusien asioiden oppimista leikkimielisten harjoitteiden avulla. Toiminnallisilla menetelmillä tarkoitetaan erilaisia luovia menetelmiä kuten kuvataidetta, draamaa ja leikkejä joista tulee toiminnallisia osallistujan toimiessa esimerkiksi leikkiessä, maalatessa tai piirtäessä. (Elä – ELÄmän punaista lankaa etsiessä) Toiminnallisuuteen liittyy olennaisesti spontaanisuus ja luovuus, koska se herättää osallistujissa uutta intoa viedä toiminnallisuutta vielä pidemmälle. Esimerkiksi opiskelijat saattavat innostua kertomaan kotimaansa leikeistä. Opettajat voivat myös innostua keksimään opetukseen sopivia toiminnallisia menetelmiä.

Opetussuunnitelma sisältää seitsemän eri opetusteemaa, jokaiseen teemaan on sisällytetty myös opetusaihetta tukeva toiminnallinen menetelmä. Opetussuunnitelman toiminnalliset menetelmät ovat kestoaltaan lyhyitä, joten ne on helppo tuoda mukaan opetukseen. Menetelmät voivat kestää myös pidempään, jos ryhmän vireystila on hyvä ja harjoite innostaa opiskelijoita toimintaan. Opetusmenetelmässä olevat Toiminnalliset menetelmät ovat loruja, leikkejä, jumppia ja muita harjoitteita jotka tukevat oppimisen lisäksi ryhmissä mukana olevien äitien ja lapsien välistä vuorovaikutusta opetuksen aikana. Menetelmät auttavat myös ryhmähengen vahvistamisessa.

Menetelmät voidaan toteuttaa koko ryhmän kanssa, mutta halutessa myös pienemmissä ryhmissä. Toiminnallinen osuus voidaan ottaa opetuksen keskellä, jolloin opiskelijat ovat jo virittäytyneitä oppimiseen. Toiminnallisen osuuden jälkeen harjoite voidaan purkaa keskustelemalla sen tapahtumista. Toiminnallisissa menetelmissä tärkeää ei ole täsmällisyys ja kielioppi vaan yhdessä tekeminen ja toisen ymmärtäminen.

Toiminnallisia menetelmiä voidaan käyttää myös niissä ryhmissä joissa ei ole mukana lapsia, koska harjoitteet voivat silti vahvistaa jokaisen vanhemmuutta. Leikkimieliset harjoitteet sopivat kaikenikäisille ihmisille ja ne keventävät oppimista, joten kaikissa ryhmissä voidaan löytää aikaa leikkimielisille harjoitteille. Olen pyrkinyt tuomaan opetussuunnitelmaan valmiita toiminnallisia menetelmiä, joissa yhdistyisi koskettaminen, kuunteleminen, puhuminen, päättelyminen ja liikkuminen. Lopussa on vielä listattu hyödyllisiä toiminnallisia menetelmiä, joita voi käyttää opetuksen aikana.

1. Minä ja perheeni

minä olen erityinen koska –toiminnallinen harjoite

- Aika 15 -20 minuuttia
- Tarkoitus: tutustuminen ja ryhmähengen vahvistaminen
- Esivalmistelut: sanan ”erityinen” merkitys kannattaa käydä oppilaiden kanssa läpi

– Ryhmä on ringissä keskellä luokkaa

– Leikinohjaaja (esimerkiksi opettaja) aloittaa kertomalla haluamansa piirteen tai asian, mikä tekee hänestä erityisen. Opettaja sanoo esimerkiksi: ”Minä olen erityinen koska olen suomalainen.”

– Kaikki muut ringissä olevat suomalaiset tulevat hänen lähelleen, koska suomalaisuus ei ollut ainoastaan puhevuorossa olleen opettajan erityispiirre

– Puhevuorossa ollut opettaja joutuu jatkamaan: ”Minä olen erityinen koska minulla on kymmenen lasta.” Jos hän on ainoa ringissä oleva 10 lapsen äiti, eikä kukaan muu osallistuja tule hänen lähelleen, niin hänen erityispiirteensä on selvinnyt ja vuoro siirtyy seuraavalle

– Leikkiä jatketaan kunnes jokainen on ollut puheenvuorossa. Jokainen voi vuorollaan sanoa myös oman nimensä, lähtömaansa ja kertoa halutessaan perheestään

– Tavoitteena on kertoa asia mikä tekee **minusta** erityisen

Leikin jälkeen tapahtumat käydään läpi ja kysytään, miltä leikki tuntui? Oliko mukavaa kertoa omasta erityispiirteestä? Mitä yllättävää kuultu muista?

Lapsien huomioiminen: Lapset voivat olla mukana ringissä ja seurata äitiään leikin aikana. Suomea puhuvat lapset voivat myös osallistua leikkiin. Äiti voi vuorollaan huomioida lapsensa myös kertomalla jotain erityistä hänestä.

2. Ajanilmaukset

maa, meri laiva –toiminnallinen harjoite

- Aika 15 -20 minuuttia
  - Tarkoitus: päättelykyvyn ja ryhmähengen vahvistaminen
  - Esivalmistelut: opettaja voi laittaa lapun jossa lukee talvi toiselle puolelle luokkaa, ja lapun jossa lukee kevät toiselle puolelle luokkaa
- Luokka voidaan jakaa kahteen osaan ajanilmauksiin sopivien teemojen mukaisesti. Toinen pääty luokasta voidaan nimetä kesäksi ja toinen pääty talveksi
- Opettaja kannustaa oppilaita keksimään asioita, jotka liittyvät talveen ja kesään, asiat listataan ylös esimerkiksi taululle. Listalle voi tulla minkälaisia asioita tahansa. Oppilaat voivat myös kirjoittaa sanat ylös omiin vihkoihinsa. Ennen harjoitetta tunnilla voidaan käsitellä esimerkiksi talvea ja kesää, jolloin niihin liittyvä sanavarasto on tuoreessa muistissa
- Kun listalle on tullut riittävästi kesään ja talveen liittyviä sanoja, opettaja ohjeistaa oppilaat keskelle luokkaa. Opettaja sanoo listalta olevan sanan esimerkiksi pakkanen, jolloin oppilaiden tulee päätellä liittyykö se kesään vai talveen. Pakkanen liittyy tietenkin talveen, joten oppilaiden tulee liikkua siihen päätyyn, mikä on nimetty talveksi.

Harjoitteen jälkeen istutaan yhdessä ja mietitään mikä oli vaikeaa ja mikä oli helppoa. Harjoitetta voi soveltaa muihinkin opetusteemoihin, kuten kodinhoitoon. Silloin luokka voidaan jakaa esimerkiksi siivoamiseen ja ruoanlaittamiseen.

(<http://www.liikeimpulssi.fi/lastenjumpat/leikit.php>)

Lapsien huomioiminen: Lapset voivat mallioppia seuraamalla äitiään ja muita aikuisia.

3. Asioiminen

Kaupassa asioiminen – harjoite

- Aika: 15 -20 minuuttia
- Tarkoitus: toiminnallisen kielitaidon kehittäminen ja kyky asioida suomen kielellä
- Tarvikkeet: leikkirahaa ja kuvia kaupan tuotteista
- Esivalmistelut: leikkirahat voidaan tulostaa ja leikata valmiiksi. Leikkirahat voidaan liimata myös paksummalle paperille, jotta ne säilyvät paremmin. Tuotteiden kuvat voidaan myös tulostaa ja leikata valmiiksi. (Lopusta löytyy linkki, josta voi tulostaa leikkirahoja ja kuvia Alepan tuotteista)

Harjoitus voidaan tehdä koko ryhmän kanssa, jotta yhteishenki vahvistuu. Samalla oppilaat voivat oppia muilta ja vahvistaa siten omia taitojaan.

- Ryhmästä valitaan yksi opettaja tai opiskelija kauppiaksi, muut ovat asiakkaita.
- Jokaiselle tuotteelle päätetään hinta ja jokaisella asiakkaalla on saman verran rahaa. Jokainen ostaa vuorollaan haluamiaan tuotteita esimerkiksi kilon banaaneja ja litran maitoa
- Asiakas esittää toiveensa kauppiaille, joka antaa hänelle toivotut tuotteet. Kauppias ilmoittaa hinnan esimerkiksi kolme euroa ja asiakas ojentaa myyjälle rahat.

Lopuksi harjoite käydään läpi ja kysytään mikä oli helppoa ja mikä vaikeaa? Millaista kaupassa asioiminen on Suomessa? Mitä tuotteita yleensä ostat? Miksi ostit nyt banaaneja? Ostetut tuotteet voidaan vielä jakaa luokkiin sen perusteella miten tuotteet ovat kaupassa, esimerkiksi pakasteet, vihannekset ja hedelmät, juomat...

Lapsien huomioiminen: Lapset voivat auttaa harjoitteen valmisteluissa esimerkiksi piirtämällä tuotteita tai leikkaamalla niitä lehdistä. Harjoitteen aikana lapset voivat kulkea äidin mukana ja esimerkiksi ojentaa rahat ”kauppiaille” ja toimia siten äidin apurina kaupassa. Lapset voivat halutessaan toimia myös asiakkaina. Vinkki: Lapsia varten tuotteiden joukkoon kannattaa laittaa heitä kiinnostavia tuotteita.

Tulostettavia leikkirahoja:

<http://www.hippo.fi/Kampanjat/Tulostettavat-leikkirahat>

Esimerkkejä tuotteista:

<https://fi.foodie.fm/?gclid=CObPnYyii7YCFWd2cAodmzEALA#!/products>

4. Terveys ja hyvinvointi

Kapteeni käskee

- Aika: 5 -10 minuuttia
- Tarkoitus: kuunteleminen ja liikkuminen
- Ei vaadi esivalmisteluja
- Opettaja tai opiskelija valitaan kapteeniksi
- Muut tottelevat hänen ohjeitaan.
- Kapteeni käskee hyppikää (kaikki hyppivät kunnes kapteeni antaa uuden käskyn)
kapteeni käskee heiluttakaa käsiä (kaikki heiluttavat käsiä) kapteeni käskee menkää
kyykkyyn (kaikki menevät kyykkyyn) kapteeni käskee naurakaa (kaikki nauravat) kapteeni
käskee halatkaa (kaikki halaavat toisiaan) kapteeni käskee vilkuttakaa (kaikki vilkuttavat)
Kapteeni käskee (venytelkää)

Kapteeni käskee –leikki voi toimia jumppana

Lapsien huomioiminen: Lapset voivat mallioppia muilta ja olla leikissä mukana.

Muita jumppa mahdollisuuksia

Jos ryhmällänne on mahdollisuus käyttää nettiä, niin Ylen sivuilta löytyy monia perhejumppaohjeita havainnollistavilla videoilla varustettuina:

<http://olotila.yle.fi/perhe/harrasta-yhdessa/jumppa>

Personal trainer Annuski Nousiaisen MölliRöllin satujumppaohjeet löytyvät Meidän perhe lehden nettisivuilta:

http://www.meidanperhe.fi/artikkeli/perhe/terveys/satujumppaa_kotona_lue_ohjeet

5. Matkustaminen

Perheliikunta

- Aika 20 minuuttia
- Tarkoitus: liikkuminen
- Ei vaadi esivalmisteluita

Ohjaaja huutelee erilaisia kulkuneuvoja jotka vanhempi toteuttaa lapsen kanssa. Leikkijät voivat olla paikallaan tai juosta muodostamassaan asennossa tietyn radan tai salin päästä päähän. (Oikein hyvää kuntojumppaa ja lihasten kasvatusta aikuiselle.)

Esim.

Helikopteri: aikuinen nostaa lapsen suorille käsivarsille ja pyörii ympäri tai nostaa syliin (lapsi suorana käsivarsilla) ja pyörii ympäri.

Hevonen: lapsi reppuselkään, hartioille niskan taakse tai aikuinen konttausasennossa ja lapsi selässä.

Juna: lapsi suorana aikuisen käsivarsilla ja aikuinen tekee lapsella suurta ympyrää niinkuin junan pyörä.

Karuselli: aikuinen ottaa lasta kainaloiden alta tai käsistä kiinni ja pyörii ympäri niin että

lapsen jalat eivät koske maata.

Laiva: aikuinen keinuttaa lasta sylissä tai käsivarsilla kuin laiva keinuisi aalloilla.

Lentokone: lapsi aikuisen reppuselkään kädet T-asentoon tai aikuinen nostaa lapsen käsivarsille ja lennättää kuin lentokonetta, lapsella kädet siipinä. Tai aikuinen menee selinmakuulle ja nostaa (jalat ja) kädet ylös, lennättää lasta joko käsillä tai jalkapohjien tai koukistettujen jalkojen (säärrien) päällä käsistä kiinni pitäen tai lapsen kädet sivuilla siipinä.

Polkupyörä: aikuinen nostaa lapsen kainaloista ylös, joka roikkuen polkee polkupyörää.

Tunneli: aikuinen menee kulmanojaan (karhukävelyasento eli jalkapohjat ja kämmenet lattiassa, peppu ylhäällä) ja lapsi menee alta.

(<http://www.liikeimpulssi.fi/lastenjumpat/index.php>)

Äiti ja lapsi voivat tehdä liikkeet yhdessä.

6. Kodinhoito

- Aika: 5 minuuttia
- Tarkoitus: kuunteleminen ja liikkuminen ohjeiden mukaisesti
- Ei vaadi esivalmisteluita

Loru

Irtoaa nappi, ratkeaa tikki, (vetäistään nappi irti)
 aina on housun polvet rikki, (vedetään kädellä alas olkapäältä)
 räätäli leikkaa suurin saksin, (pyöritetään käsiä polvien päällä)
 nixsin naksin, nixsin naksin, (heilutetaan käsiä saksien terinä)
 räätäli ompelee ja rallattaa, (liikutetaan käsiä ompeluliikkein)
 räätäli suuren palkan saa. (taputetaan käsiä)

(<http://www.peda.net/veraja/lohja/tytyri/opet/reetta/omat/aine/ai/loru>)

Lapset voivat kuuntelemalla ja muita seuraamalla tehdä samat loruun kuuluvat liikkeet.

Kuvamateriaalilla tuettuja loruja löytyy Papunetistiä!

<http://www.papunet.net/kuva/lorut>

Näkevät kädet

- Aika: 15 -20 minuuttia
- tarkoitus: Esineiden tunnistaminen ja nimeäminen
- Esivalmistelut: Kodinhoitoon liittyvien esineiden kasaaminen pöydälle

- Opiskelijoille ja lapsille annetaan vuorollaan erilainen esine tunnisteltavaksi. Esinettä ei kuitenkaan saa nähdä, vaan tunnistelu on tehtävä silmät kiinni

- Esineet kerätään pois ja laitetaan pöydälle

- Opiskelija ja lapsi yrittää tunnistelun jälkeen katsomalla löytää oman esineensä muiden esineiden joukosta. Jos katsominen ei auta, tunnistellaan esinettä uudelleen ja etsitään kunnes oikea esine on löydetty.

(http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/tutustumisleikit/)

Luetaan yhdessä –ryhmissä voidaan hyödyntää kodinhoitoon liittyviä esineitä. Monissa tiloissa on valmiiksi kodinhoitoon liittyviä esineitä, joita voi hyödyntää. Esineet voivat olla esimerkiksi: tiskirätti, pesusieni, tiskiharja, rikkaharja, rikkalapio, harja, piparkakkumuotti, haarukka, veitsi, lusikka, maustepurkki, tölkinavaaja, kauha, lasta...

Vinkki: Harjoite kannattaa tehdä opiskelija ja lapsi vuorollaan jotta jokaiselle riittää oma esine.

Lapsille voidaan antaa myös tunnisteltavaksi yksi esine, joka hänen tulee sitten myöhemmin löytää. Pienemmät lapset voivat tunnistella äidin kanssa samaa esinettä.

7. Elämä Suomessa

Sanojen lajittelu

- Aika: 15 -20 minuuttia
  - Tarkoitus: lajittelu- ja luokittelukyvyyn kehittäminen
  - Esivalmistelut: paperia ja sinitarraa välineiksi
- Opiskelijat kirjoittavat ryhmässä sanoja paperille. Luetaan yhdessä –ryhmissä opettaja voi toimia kirjurina ja oppilaat sanovat heidän mieleensä tulevia Suomeen liittyviä sanoja. Opettaja kirjoittaa sanat paperilapuille joiden kääntöpuolelle laitetaan sinitarraa.
- Opiskelijat voivat kirjoittaa sanat muistiin omiin vihkoihinsa.
  - Opettaja asettaa laput (joihin sanat on kirjoitettu) keskelle pöytää kaikkien nähtäväksi
  - Tämän jälkeen opiskelijoiden tulee jakaa pöydällä olevat sanat kahteen luokkaan itse keksimänsä säännön perusteella
  - Taululle kirjoitetaan luokkien nimet
  - Lapset saavat tehtäväksi kiinnittää laput oikean luokan kohdalle muiden avustuksella
  - Opiskelijat kirjoittavat tuloksen vihkoihinsa
  - Sanat voidaan jakaa myös useampaan luokkaan, jos kahden luokan keksiminen on vaikeaa

(<http://www.peda.net/veraja/projekti/kelpokymppi/eriyta/eriyttaminen/menetelmat/toiminnallisuus>)

Luetaan yhdessä –ryhmissä voidaan keksiä esimerkiksi Suomeen liittyviä sanoja. Opettajat voivat kannustaa ja auttaa oppilaita. Suomeen liittyvä sanasto on hyvin muistissa, jos aiheesta on puhuttu jo aiemmin tunnilla. Harjoite voi tukea Suomeen liittyvän sanavaraston vahvistumista. Ryhmä voi toimia harjoitteen ajan yhdessä, mutta harjoite voidaan toteuttaa myös pienemmissä ryhmissä.

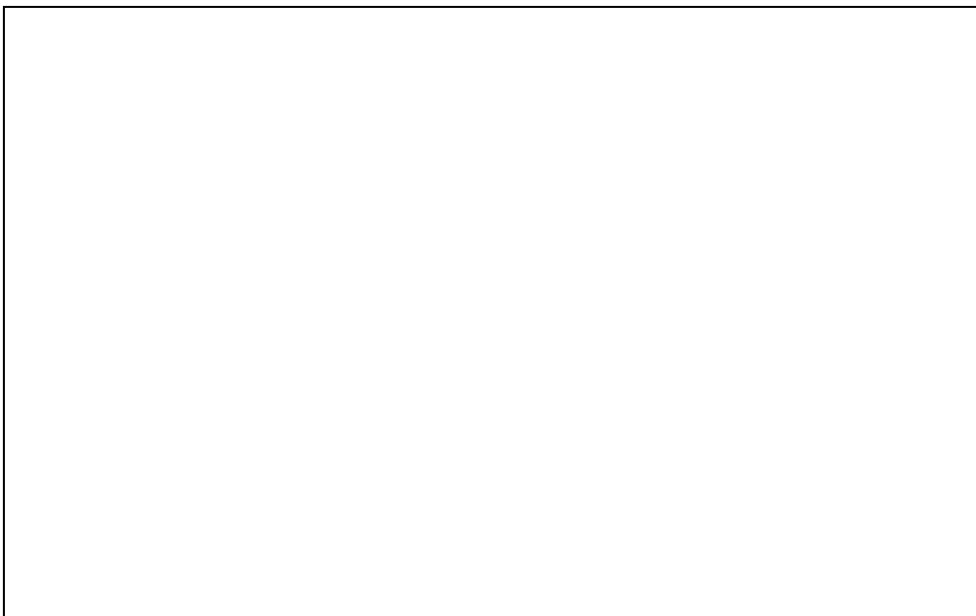
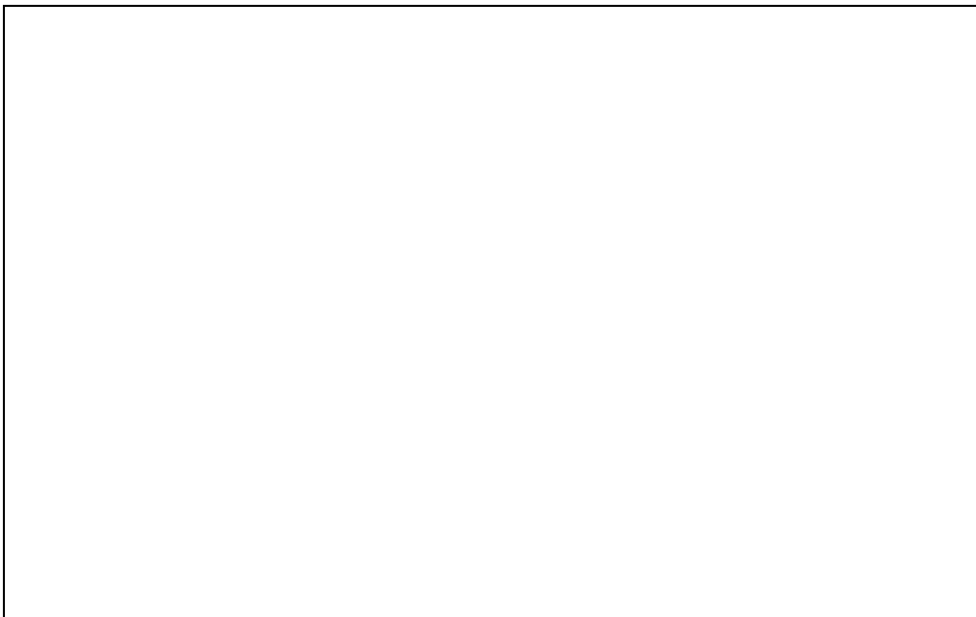
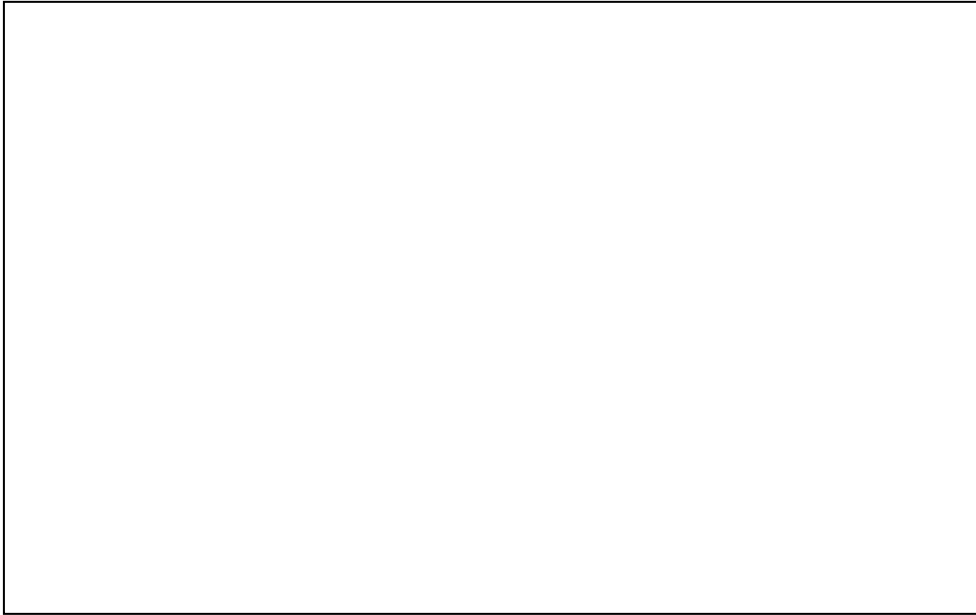
Lapsien huomioiminen: lapsille voidaan antaa pieneksi työtehtäväksi lappujen kiinnittäminen tauluun.

Sarjakuvat

- Aika: 60 minuuttia
  - Tarkoitus: sarjakuvan piirtäminen ja kirjoittaminen aiheesta
  - Esivalmistelut: Jokaiselle opiskelijalle voidaan jakaa valmis kolmen ruudun pohja ja kyniä
- Opettaja näyttää erilaisia sarjakuvia esimerkiksi sanomalehdestä. Sarjakuvaa voidaan tutkia yhdessä ja käydä läpi siihen kuuluvat asiat kuten puhekupla ja ajatuskupla
- Opettaja voi antaa sarjakuvan aiheeksi elämä Suomessa. Työn helpottamiseksi voidaan käyttää valmista kolmen ruudun sarjaa. (tulostettavissa tästä oppaasta) Oppilaat voivat tehdä sarjakuvia halutessaan myös muista aiheista
- Opettajat voivat auttaa ja kannustaa oppilaita sarjakuvien tekemisessä esimerkiksi oikeinkirjoituksessa
- Lopuksi sarjakuvat esitellään toisille.

Lapset voivat auttaa äitiään sarjakuvan piirtämisessä. Lapset voivat innostua myös tekemään oman sarjakuvansa tai piirtämään muiden kanssa. Harjoitteessa ei ole merkitystä kuinka tarkasti tai esteettisesti sarjakuvat ovat tehty.

Vinkki: Lopussa oleva tulostettavamalli kolmen ruudun sarjakuvasta voidaan käyttää vaakatasossa)

8. Muita toiminnallisia menetelmiä

Oppaan loppuun on kerätty muita lapsille ja vanhemmille sopivia toiminnallisia menetelmiä joita voi helposti hyödyntää opetuksen aikana. Loppuosan menetelmien joukosta löytyy lisää loruja, leikkejä, ääntämisharjoituksia, liikuntaleikkejä ja rentoutusleikkejä.

8.1 Ääntämisharjoituksia lapsille ja aikuisille

- Aika: 5 -10 minuuttia
- Tarkoitus: Oikein ääntäminen
- Esivalmistelut: Opiskelijoille voidaan antaa käsipeilit

Ääntämisharjoitus:

Kun sanon puu, puu, puu
suu supistuu.

Kun sanon pää, pää, pää
se leviää.

Kun sanon pöö, pöö, pöö
on töttöroö.

Kun sanon pee, pee, pee
suu hymyilee.

Opettaja ja opiskelijat voivat tehdä harjoitteen yhdessä. Opiskelijat voivat ottaa mallia opettajilta.

<http://www.peda.net/veraia/lohja/tytyri/opet/reetta/omat/aine/ai/loru>

Sopii hyvin kaikkiin opetusteemoihin. Harjoitteen helpottamiseksi voidaan käyttää myös peiliä, josta nähdään kun suu supistuu kun sanotaan puu.

Ääntämisessä voidaan käyttää myös Ekapeli-harjoituksia. Ekapelin on kehittänyt neuropsykologian professori Heikki Lyytinen, Jyväskylän Yliopisto sekä Niilo Mäki työryhmä. Tietoa Ekapelistä löytyy tästä linkistä:

<http://www.lukimat.fi/lukeminen/materiaalit/ekapeli/ekapeli-maahanmuuttaja>

Ekapelejä voi ladata ilmaiseksi tästä linkistä:

<http://www.lukimat.fi/lukeminen/materiaalit/ekapeli>

Vinkki: Ekapeliä pelatessa voidaan käyttää kuulokkeita, jotta ympäriltä tulevat äänet eivät häiritse opiskelijaa. Pelaamiseen tarvitaan myös käyttäjätunnukset, jotka saa Ekapeli-palvelimelta ilmoittautumalla Ekapelin käyttäjäksi. Ensimmäisellä kerralla voi pelata ilman tunnuksia.

8.2 Liikuntaharjoituksia lapsille ja aikuisille

Huoneen poikkikulkeminen:

- Aika: 15 -20 minuuttia
- Tarkoitus: Liikkuminen ja yhdessä tekeminen
- Esivalmistelut: Ei vaadi esivalmisteluita

Lapsi ja vanhempi seisovat toisiaan vastakkain siten, että lapsi on luokan toisessa päässä ja vanhempi toisessa päässä. Tarkoituksena on, että äiti ja lapsi kohtaavat keskellä. Leikin ohjaaja kertoo miten liikutaan esimerkiksi hyppiä, jolloin lapsi ja äiti alkavat hyppiä keskelle, jossa kohdatessa halataan.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29390/Vehmaskangas_Outi.pdf?sequence=1

Leikkiin voivat osallistua myös muut kuin äidit ja lapset. Muut leikkijät voivat valita itselleen parin, jolloin kukaan ei jää yksin. Leikinohjaajaa voidaan vaihtaa siten, että joku opiskelijoista toimii ohjeiden antajana.

Seuraa johtajaa

- Aika: 10 -15 minuuttia
- Tarkoitus: Ohjeiden kuunteleminen ja noudattaminen
- Esivalmistelut: Ei vaadi esivalmisteluita

Leikin ohjaaja on ”johtaja”, muut asettuvat hänen taakseen jonoksi. Muiden on tarkoitus matkia ”johtajaa”. Leikin edetessä ”johtajaksi” voidaan valita toinen henkilö.

Lapset voivat osallistua leikkiin helposti, joten vilkkaina päivinä ”seuraa johtajaa” –leikki voi toimia liian energian purkamisena. Kaikki voivat osallistua leikkiin mukaan.

8.3 Loruja lapsille ja aikuisille

- Opettaja voi lukea lorun opiskelijoille, muut opettajat voivat näyttää miten loruun kuuluvat liikkeet tehdään.

Harakka hyppii

Lausutaan runo ja tehdään siihen kuuluvat liikkeet:

Harakka hyppii maassa - Hypitään paikallaan.

Västäräkki keikkuu kivellä - Keinutaan puolelta toiselle.

Varpunen nokkii katolla - Koputetaan sormilla päätä.

Kissa köyristää selkäänsä - Köyristetään selkää.

Kaikki linnut pelkää - Vapistaan.

Tuolla ne jo lentää - Heilutetaan käsiä kuin siipiä.

Omaan pikku pesään - Tehdään käsistä

pesä. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/tutustumisleikit/

Liisa nukkui

Lausutaan runo ja tehdään siihen kuuluvat liikkeet:

Liisa nukkui, näki unta - Laitetaan kädet silmille

yöllä satoi paljon lunta - Tehdään käsillä lumisadetta ylhäältä alas

kinos kasvoi, kasvoi pilviin asti - Nostetaan kädet korkealle ja seistään varpailla

Liisa juoksi nopeasti - Juostaan paikallaan

palloin pyörein pehmein - Tehdään käsillä pyöreitä muotoja

rakensi hän lumimuurin - Taputetaan käsillä alas lumimuuria

Liisa heräs unestaan - Hierotaan silmiä

muisti lumilinnon - Laitetaan käsi pään päälle

ulos juoksi nopeasti - Juostaan paikallaan

lunta olikin vain polviin asti - Laitetaan kädet polviin.

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/pienten_lasten_leikit/

Körötystä maantiellä

Hoetaan seuraavia sanoja ja tehdään samalla liikkeet:

Maantie, maantie, maantie... - Lapsi istuu aikuisen sylissä ja häntä töyssytetään.

Ylämäki, ylämäki, ylämäki... - Nostetaan lasta ylös ja hoetaan ääntä vähitellen nostaen.

Alamäki, alamäki, alamäki... - Lapsi lasketaan hitaasti takaisin polvelle.

Kuoppa - Lapsi pudotetaan polvien väliin.

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/pienten_lasten_leikit/

Muita hyödyllisiä loruja ja satuja kuvamateriaalilla havainnollistettuna!

Kuvamateriaalilla tuettuja tarinoita:

<http://www.papunet.net/kuva/tarinat>

Kuvamateriaalilla tuettuja loruja:

<http://www.papunet.net/kuva/lorut>

Kuvamateriaalissa kannattaa käyttää eri kulttuurien edustajien kuvia. Loruihin voidaan yhdistää myös liikkeitä. Yksi opettaja voi esimerkiksi lukea lorun ja muut opettajat näyttävät opiskelijoille ja lapsille miten liikkeet tehdään.

8.4 Tutustumiseen ja rentoutumiseen sopivia menetelmiä

Tutustu minuun

- Aika: 15 -20 minuuttia
- Tarkoitus: Ryhmähengen vahvistaminen ja itsestä kertominen
- Ei vaadi esivalmisteluita

Tätä leikkiä voidaan käyttää sekä nimien oppimiseen että tutustumiseen. Leikkijät istuvat ympyrässä. Leikinhjaaja antaa pienen esineen, esimerkiksi avaimenrenkaan, kiertää ihmiseltä toiselle, kunnes hän sanoo "stop". Se, jonka kädessä avaimenrenkas on, kertoo nimensä ja jotain itsestään, esimerkiksi mieliharrastuksensa. Voidaan sopia aihe, josta esineen saanut kertoo, tai annetaan leikkijöiden kertoa mistä he haluavat. Leikkiä jatketaan kunnes kaikki ovat saaneet vuoron.

(http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/tutustumisleikit/)

Tutustumisharjoituksia voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun ryhmään tulee uusi opiskelija tai vierailija. Tutustumisharjoitus sopii myös ”minä ja perheeni” opetusteemaan.

Rentoutusleikki:

- Aika: 10 -15 minuuttia
- Tarkoitus: Rentoutuminen yhdessä
- Esivalmistelut: Leikki vaatii toimiakseen lakanan

Lakanan heilutus, Muutama lapsi/aikuinen heiluttaa isoa lakanaa lasten maatessa alla. (hiljaa, kovaa, myrsky). Lopuksi lakana laskeutuu lasten päälle.

(<http://kasvatus.wikispaces.com/Vuorovaikutusleikit>)

Sopii kaiken ikäisille lapsille. Rentoutusleikin voi tehdä esimerkiksi opetuksen lopussa.

8.4 Kosketusta vaativat menetelmät

Koske – toiminnallinen harjoite

- Aika: 10 -15 minuuttia
- Tarkoitus: Koskettamalla ja nimeämällä oppiminen
- Ei vaadi esivalmisteluita

Harjoite voi alkaa helposti esim. Koske jotain mikä on keltainen, koske jotain mikä on pyöreä, koske jotain mikä on pehmeä, koske jotain mikä on kova, koske jotain mikä on kaunis. Leikkiä voidaan jatkaa esimerkiksi: koske omalla napillasi toisen nappia, koska kädelläsi toisen kättä jne.

Helppo leikki lapsille ja aikuisille, sopii kaikkiin opetusteemoihin.

(<http://www.liikeimpulssi.fi/lastenjumpat/index.php>)

Tap, tap taputan

- Aika: 5 -10 minuuttia
- Tarkoitus: Ohjeiden kuunteleminen ja liikkuminen
- Ei vaadi esivalmisteluita

Tap, tap taputan, (taputetaan käsillä)
 käsiäni taputan,
 kun loppuu taputus, (lopetetaan taputus)
 sitten alkaa tömistys.. (aloitetaan tömistämään)

Töm, töm, tömistän, (leikkiin voi itse keksiä eri asioita mitä tehdään, esimerkiksi käden pyöritys, pomppiminen jne.)
 jaloillani tömistän, kun loppuu tömistys,
 sitten alkaa *hiljaisuus*...

Opettaja voi pyytää opiskelijoita ja lapsia sanomaan seuraavaksi tehtävän asian esimerkiksi hyppiminen, juokseminen, nauraminen...

(<http://oppiavakakaikki.wordpress.com/2013/03/04/taputusleikkeja/>)

Pallon kuljetus:

- Aika: 5 minuuttia
- tarkoitus: Tasapainon saavuttaminen yhdessä
- esivalmistelut: huopa ja pallo

Huovalle asetetaan pallo ja jokainen ottaa huovan kulmasta kiinni. Tarkoituksena on kuljettaa palloa niin kauan kunnes se putoaa. Kun pallo putoaa, leikki voidaan aloittaa alusta.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29390/Vehmaskangas_Outi.pdf?sequence

Vahvistaa yhteishenkeä, koska pallon pysyminen huovalla vaatii yhteistyötä. Harjoite sopii kaikkiin opetusteemoihin.

8.5 Laululeikkejä lapsille ja aikuisille

Elefanttimarssi:

- Aika: 5 minuuttia
- Tarkoitus: Yhdessä liikkuminen ja laulaminen
- Ei vaadi esivalmisteluita

Yksi pieni elefanti marssi näin aurinkoista tietä eteenpäin.

Koska matka oli hauska niin pyysi hän mukaan yhden toverin.

Kaksi pientä elefanttia....

(<http://www.jalam.org/lastenlauluja.htm>)

Matkustan ympäri maailmaa -laulu

- Aika: 5 minuuttia
- Tarkoitus: Yhdessä laulaminen
- Ei vaadi esivalmisteluita

Matkustan ympäri maailmaa, laukussa leipää ja piimää vaan

Jos mua hiukkasen onnistaa niin uuden ystävän saan.

Saavunpa keskelle Ranskan maan, laukussa leipää ja piimää vaan. Yksin ei tarvitse ollakaan nyt uuden ystävän saan.

"Kun sanon PÄIVÄÄ, hän sanoo BON JOUR"

Matkustan ympäri maailmaa,

...Saavunpa keskelle Japanin maan, ...

"Kun sanon PÄIVÄÄ, hän sanoo KONNICHII WA"

Matkustan ympäri maailmaa,

...Saavunpa keskelle Venäjän maan, ...

"Kun sanon PÄIVÄÄ, hän sanoo TRASTUI"

Matkustan ympäri maailmaa,

...Saavunpa keskelle Englannin maan, ...

"Kun sanon päivää, hän sanoo HOW DO YOU DO"

Matkustan ympäri maailmaa,

...Saavunpa keskelle Suomen maan, ...

"Kun sanon päivää, hän sanoo P Ä I V Ä Ä !"

<http://www.jalam.org/lastenlauluja.htm>

Harjoitetta voidaan laulaa myös eri maista tulevien tervehdyksillä. Laulu sopii erityisesti matkustusteemaan.

Sanojen poiminta musiikista tai sadusta

- Aika: 5 -20 minuuttia

- Tarkoitus: kuunteleminen ja sanojen poimiminen
- Esivalmistelut: Sopivan satu tai laulu

Oppilaille voidaan soittaa jokin helppo kappale tai lukea lyhyt satu, josta oppilaat voivat poimia sanoja.

Kuvamateriaalilla tuettuja lastenlaulula:

<http://www.papunet.net/kuva/lastenlaulut>

Lähteet

<http://www.jalam.org/lastenlauluja.htm>

viitattu: 28.2.2013

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29390/Vehmaskangas_Outi.pdf?sequence

viitattu: 28.2.2013

<http://www.liikeimpulssi.fi/lastenjumpat/index.php>

Viitattu: 26.2.2013

<http://www.peda.net/veraja/lohja/tytyri/opet/reetta/omat/aine/ai/loru>

Viitattu: 6.2.2013

<http://kasvatus.wikispaces.com/Vuorovaikutusleikit>

Viitattu: 11.3.2013

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/tutustumisleikit/

Viitattu: 4.3.2013

<http://www.jalam.org/lastenlauluja.htm>

Viitattu: 4.3.2013

<http://oppiavakakaikki.wordpress.com/2013/03/04/taputusleikkeja/>

Viitattu: 11.3.2013

<http://www.peda.net/veraja/projekti/kelpokymppi/eriyta/eriyttaminen/menetelmat/toiminnallisuus>

Viitattu 8.3.2013

<http://www.papunet.net/>

viitattu: 11.3.2013

<http://www.lukimat.fi/lukeminen/materiaalit/ekapeli/ekapeli-maahanmuuttaja>

<http://www.lukimat.fi/lukeminen/materiaalit/ekapeli>

Viitattu: 26.3.2013

<http://www.ela.fi/akatemia/toiminnalliset.php>

Viitattu: 26.3.2013